

Vegmuseet i Dirdal – et museum av nasjonalt format midt i Gjesdal!



Museumsbestyrer Martin Nødland, Tolleiv Byrkjedal og Lars Eide er tre av ildsjelene bak vegmuseet.

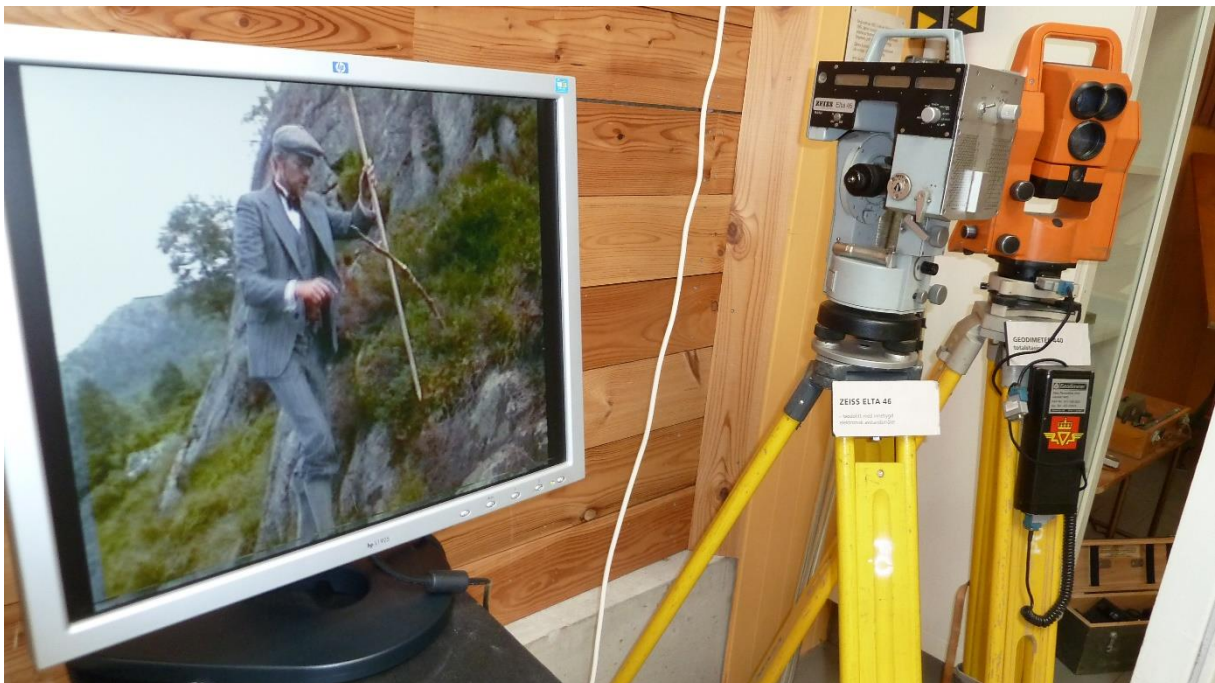
Statens vegvesen hadde noen år et museum i Lagårdsveien i Stavanger. Dette ble avviklet, og samlingen ble flyttet til veistasjonen i Dirdal. Stasjonen fra 1963 ble pusset opp og utvidet, og rommer i dag spennende veihistorie.

Åpent søndager fra mai til september, samt daglig i skolens sommerferie. Gratis.





Martin Nødland foran en modell av noe som aldri ble noe av; **Høgsfjorderøret**. Et 1000 meter langt rør i betong skulle senkes i fjorden og forankres i bunn. Dette ville gi ferjefri forbindelse mellom Ryfylke og Nord-Jæren. Millioner ble brukt på å utrede utover 90-tallet. Men var det trygt? I Aftenbladet kunne man lese at forskere advarte mot gigantiske undervannsbølger. Prosjektet ble skrinlagt i 1999. Løsningen blir en annen og åpner i 2018; **Ryfast**.



Landmåleren var viktig. Han skulle beregne stigning og svinger, vurdere rasfare og beregne vannføring i elver og grøfter. Alt for at veien skulle bli sikker, brukervennlig og vakker. Vegmuseet viser fram gamle arbeidsmåter så vel som nyere instrumenter.



Bygging av vei krevde at ansatte tidvis måtte bo på anlegget. Det kunne være privat innlosjering eller brakker. Da som nå var ulike velferdsordninger viktige.



Vegmuseet viser veihistorie fra hele Vestlandet. I Dirdal er veihistorien slik:

- Dirdal til Gilja: ca 1880
- Gilja til Byrkjedal: 1881
- Dirdal til Rage, og dermed videre mot Ålgård: 1900. (Tunellen i Røyrdalen kom i 1980.)

- Hunnedalen: 1904.
- Maudal: 1916
- Gloppedalen og Veen: 1924
- Frafjord: 1964



Martin foran snøfreseren. Kjøretøyene på museet kommer fra hele region vest.



Oppi snøfreseren. Martin og Tolleiv får start på samtlige kjøretøy om det skulle knipe.

Under er Martin på plass i kjøresimulatoren.





Kiling av stein var en kunst. En mann med kile og hammer brukte om lag 15 minutter pr hull, og en drøy time på å dele steinen Martin viser. Det ble brukt mye kilt stein i broer og skjæringer.

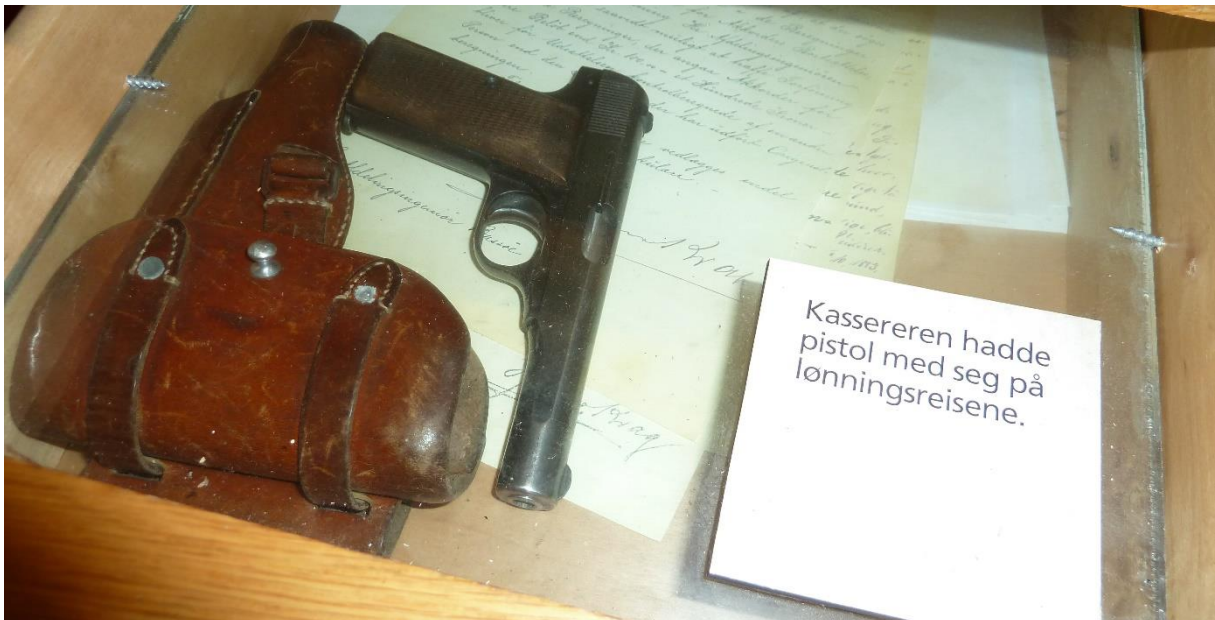
Til høyre: boremaskin. Vibrasjonene i maskinen var en belastning for muskler og ledd.

Nederst: tunellborerigg.





I forbindelse med åpningen av museet malte kunstneren Odd Dubland dette bildet direkte på veggen. Det skal være det største bildet fra hans hånd noensinne, og er på 6m². Etter veistandarden på bildet å dømme, antar vi at motivet er fra før opprettelsen av Statens vegvesen i 1864.



I hine hårde dager ble lønn utbetalt kontant på de forskjellige anleggene, og den mobile lønningsavdelingen var bevæpnet. Pistolen var trolig med like til 1970-tallet.

Tekst og bilder: Ørnulf Tendeland